

KAIP LR SEIMO NARIAI VIEŠINA SAVO SUSITIKIMUS?

2019 M. RUDENS SESIJA

Viešoji įstaiga „Transparency International“ Lietuvos skyrius (TILS) yra tarptautinės organizacijos „Transparency International“ padalinys, veikiantis Lietuvoje nuo 2000 m. TILS - nepolitinė organizacija, bendraujanti ir koordinuojanti savo veiklą tiek su vyriausybinėmis, tiek nevyriausybinėmis organizacijomis Lietuvoje bei užsienyje.

Studiją rengė: Ieva Dunčikaitė (studijos koordinatore), Sergejus Muravjovas, Ieva Gailiūnaitė, Deimantė Žemgulytė, Ieva Kimontaitė

Studijos išvalgų dizainą paruošė: Kristina Alijošiūtė

„Transparency International“ Lietuvos skyrius dėkoja prie studijos prisidėjusiems savanoriams: Agnei Eidimtaitei, Vitalijai Adomaitytei, Miglei Matulionytei, Evelinai Bubelo.

Siekiant užtikrinti šioje ataskaitoje pateiktos informacijos tikslumą buvo imtasi visų tam reikalingų priemonių. Vis dėlto „Transparency International“ Lietuvos skyrius negali prisiimti atsakomybės už pasekmes, galinčias atsirasti dėl šios informacijos naudojimo kitais tikslais ar kituose kontekstuose. Ši ataskaita remiasi informacija, kuri buvo prieinama 2020 m. vasario 3-20 dienomis.

„Transparency International“ Lietuvos skyrius, 2020 m.

www.transparency.lt

Finansuojama iš Europos Sąjungos vidaus saugumo fondo – policijos. Nei Europos Sąjungos institucijos ir įstaigos, nei jų vardu veikiantis asmuo negali prisiimti atsakomybės už pasekmes, galinčias atsirasti dėl šios informacijos naudojimo kitais tikslais ar kituose kontekstuose.

1. SANTRAUKA IR REKOMENDACIJOS

Šios apžvalgos tikslas – sužinoti, kaip LR Seimo nariai skelbė savo darbotvarkes ir pranešė apie susitikimus su įvairių interesų grupių atstovais 2019 m. rudens sesijos metu, bei palyginti šiuos rezultatus su 2019 m. pavasario sesijos duomenimis (studiją galite rasti [čia](#)).

TILS peržiūrėjo viešose Seimo narių darbotvarkėse, asmeninėse svetainėse ir svetainėje www.manosusitikimai.lt 2019 m. rudens sesijos metu (2019 rugsėjo 10 d. – 2020 vasario 16 d.) pateiktą informaciją apie parlamentarų susitikimus su nevyriausybinėmis organizacijomis, verslo ir profsąjungų atstovais, registruotais lobistais ir kitomis interesų grupėmis.

Žemiau pateikiame esmines išvagas ir rekomendacijas.

- I. Nuo 2017 m. pavasario sesijos pradžios parlamentarai paskelbė **3597 susitikimus** su interesų grupėmis ir registruotais lobistais.
- II. Iš viso 2019 m. rudens sesijos metu parlamentarai deklaravo **683 susitikimus** su interesų grupių atstovais, o tai – antra pagal aktyvumą šios Seimo kadencijos sesija.
- III. **7 iš 10 visų susitikimų** paskelbė Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos (354 iš 683) ir Liberalų Sąjūdžio (126 iš 683) frakcijų nariai.
- IV. 14 Seimo narių paviešino 25 susitikimus su registruotais lobistais, o tai – **penkis kartus daugiau** negu pirmosios, 2017 m. pavasario, sesijos apžvalgos metu.
- V. Pirmieji penki daugiausiai susitikimų viešinantys parlamentarai paskelbė **trečdalį** visų susitikimų.

TILS Seimo nariams siūlo:

- Susitikimus viešinti savo darbotvarkėse *lrs.lt* puslapyje arba pateikiant nuorodas į asmenines svetaines.
- Viešinti visus sutikimus su (1) interesų grupėmis (asociacijomis, konfederacijomis, nevyriausybiniomis organizacijomis, paramos ir labdaros fondais ir kt.), (2) registruotais lobistais ir (3) susitikimus, kurių metu politikas gauna pasiūlymų, susijusių su norminių teisės aktų priėmimu, pakeitimu ar panaikinimu.
- Darbotvarkėse nurodyti, su kokios organizacijos atstovais, kokios jų pareigos, kur ir kada susitinkama, koks susitikimo tikslas ar tema, bei aiškiai įvardinti, kokie klausimai aptariami susitikimo metu.

METODOLOGIJA

Siekdami tyrimo tikslų:

- Tikrinome viešas darbotvarkes, patalpintas *lrs.lt*, *manosusitikimai.lt* ir/arba kitoje Seimo nario(-ės) svetainėje;
- Skaičiavome, kiek susitikimų su interesų grupėmis paviešino kiekvienas parlamentaras nuo 2019 m. rugsėjo 10 d. iki 2020 m. vasario 16 d. imtinai;
- Analizavome įrašų turinį;
- Skaičiavome, kaip susitikimus viešina skirtingų frakcijų nariai.¹

Vertinime naudojamos sąvokos:

- **Interesų grupė** - tai gyventojų grupė ir/ arba juridiniai asmenys, kurie siekia daryti įtaką priimant politinius ir/ arba administracinius sprendimus.
- **Susitikimas su interesų grupe** – susitikimas, kurio metu galimai buvo siekiama dalyvauti priimant sprendimus. Kadangi darbotvarkėse Seimo nariai retai aiškiai nurodo susitikimo tikslą, TILS darė prielaidą, kad susitikimai su interesų grupėmis yra susitikimai su: verslininkais, lobistais, verslo įmonėmis, verslo asociacijomis, religinių bendruomenių atstovais, nevyriausybinėmis ir profesinėmis organizacijomis, asociacijomis (įskaitant paramos ir labdaros fondus), akademikais ir pan.

[susitikimų sąrašą buvo neįtraukti šie susitikimai:

- su valstybės tarnautojais, diplomatais, užsienio delegacijų svečiais bei kitais politikais;
- pernelyg plačiai ir abstrakčiai įvardinti susitikimai, kai, pavyzdžiui, nurodomas tik asmens vardas arba tik sritis, kurioje veikia interesų grupė („susitikimas su antstoliais, sportininkais“ ir pan.);
- su rinkėjais arba kai politikai dalyvauja renginiuose, parodų atidarymuose, knygų pristatymuose, konferencijose ir pan.;
- viešinti asmeninėse socialinių tinklų paskyrose.

¹ Frakcijų paskelbtų susitikimų skaičius yra sudaromas iš frakcijai priklausančių individualių Seimo narių susitikimų skaičiaus. Tai reiškia, kad parlamentarui pakeitus frakciją, jo/ jos nauji susitikimai bus priskirti tai frakcijai, prie kurios jis/ ji prisijungė.

2. TYRIMO REZULTATAI

Nuo 2017 m. pavasario sesijos pradžios parlamentarai paskelbė 3597 susitikimus su interesų grupėmis ir registruotais lobistais. Iš viso 2019 m. rudenį 74 parlamentarai paskelbė 683 susitikimus, kai 2019 m. pavasarį 63 parlamentarai paviešino 530 susitikimų.

2019 m. rudens sesijos metu daugiausiai paskelbtų susitikimų vyko su verslu (183), NVO (180), švietimo ir mokslo atstovais (126) (žr. priedas nr. 1).

Nuo 2017 m. pavasario penkis kartus padaugėjo Seimo narių, skelbiančių savo susitikimus su registruotais lobistais. 2019 m. rudens sesijos metu 14 Seimo narių paviešino 25 tokius susitikimus.

Daugiausiai susitikimų per 2019 m. rudens sesiją paskelbė Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcijos narė Virginija Vingrienė (59), Liberalų sąjūdžio frakcijos narė Viktorija Čmilytė-Nielsen (50), Liberalų sąjūdžio frakcijos narys Simonas Gentvilas (41), Mišrios Seimo narių grupės narė Aušrinė Armonaitė (37) ir Aplinkos ministras Kęstutis Mažeika (36) (žr. priedas nr. 4).

Iš viso 74 Seimo nariai paskelbė bent po vieną susitikimą su interesų grupių atstovais. Dauguma Liberalų sąjūdžio (90 proc.), Lietuvos lenkų rinkimų akcijos-Krikščioniškų šeimų sąjungos (87,5 proc.), Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos (65,3 proc.) frakcijų narių yra deklaravę mažiausiai vieną susitikimą. Lietuvos socialdemokratų partijos frakcija turi 3 (33 proc.), Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcija – 11 (30,6 proc.), Mišri Seimo narių grupė – 4 (28,6 proc.) Lietuvos socialdemokratų darbo frakcija – 3 (23,1 proc.) atstovus, kurie viešino susitikimus su verslais, NVO bei kitomis interesų grupėmis. Frakcijos „Lietuvos Gerovei“, kuri iširo 2020 m. sausio 13 d., 1 narys paskelbė 4 susitikimus.

Šiuo laikotarpiu daugiausiai susitikimų su interesų grupėmis paskelbė Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos (354 iš 683), Liberalų Sąjūdžio (126 iš 683) frakcijų nariai (žr. priedas nr. 3). Šios dvi frakcijos 2019 m. rudenį paviešino 7 iš 10 visų susitikimų.

Beveik pusė (7 iš 15) komitetų pirmininkų yra paviešinę bent po vieną susitikimą su interesų grupe. Taip pat, 4 iš 7 frakcijų seniūnų viešina susitikimus su interesų grupėmis – dvigubai daugiau nei per praeitą sesiją.

6 iš 8 Seimo valdybos narių paviešino bent po vieną susitikimą. Iš viso jie paskelbė 41 susitikimą 2019 m. rudens sesijos metu, o tai dvigubai mažiau negu prieš pusmetį.

2019 m. rudens sesija – antra pagal aktyvumą šios Seimo kadencijos sesija. Daugiausiai susitikimų (737) parlamentarai paskelbė 2018 m. rudens sesijos metu.

3. PRIEDAI

PRIEDAS NR. 1. SUSITIKIMAI SU INTERESŲ GRUPĖMIS

	VERSLAI IR VERSLO ASOCIACIJOS		NVO IR VIETOS BENDRUOMENĖS		PROFESINĖS SAJUNGOS		REGISTRUOTI LOBISTAI		KITI SUSITIKIMAI ²	
	2019 RUDUO	2019 PAV.	2019 RUDUO	2019 PAV.	2019 RUDUO	2019 PAV.	2019 RUDUO	2019 PAV.	2019 RUDUO	2019 PAV.
Susitikimų skaičius	183	179	180	152	30	12	25	7	265	180
Proc. nuo visų susitikimų	26,7%	33,8%	26,3%	28,7%	4,4%	2,3%	3,7%	1,3%	38,8%	34%

PRIEDAS NR. 2. SUSITIKIMŲ VIEŠINIMAS FRAKCIJOSE: SUSITIKIMŲ SU INTERESŲ GRUPĖMIS VIEŠINIMAS³

FRAKCIJA	FRAKCIJOS DYDIS		VIEŠINANČIŲ SKAIČIUS		VIEŠINANČIŲ DALIS FRAKCIJOJE	
	2019 RUDUO	2019 PAV.	2019 RUDUO	2019 PAV.	2019 RUDUO	2019 PAV.
Liberalų sąjūdžio	10	12	9	9	90%	75%
Lietuvos lenkų rinkimų akcijos-Krikščioniškų šeimų sąjungos	8	8	7	0	87,5%	0
Lietuvos socialdemokratų darbo	13	11	3	2	23,1%	18%
Lietuvos socialdemokratų partijos	9	9	3	3	33%	33%
Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos	49	51	32	34	65,3%	67%
Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų	36	36	11	7	30,6%	19%
Mišri Seimo narių grupė	14	11	4	6	28,6%	55%

² | šią kategoriją sujungti susitikimai su švietimo ir mokslo atstovais (126; 18,4%), socialinės rūpybos įstaigų atstovais (36; 5,3%), medicinos atstovais (33; 4,8%), žiniasklaidos atstovais, kai nenurodoma, kad turėjo interviu (15; 2,2%), meno ir kultūros įstaigų atstovais (13; 1,9%), religinių bendruomenių atstovais (12; 1,8%), teisininkais (7), sporto atstovais (7), socialinių iniciatyvų atstovais (7), skirtingų sričių ekspertais (5), bei kiti pavieniai susitikimai (4).

³ Frakcijoje „Lietuvos Gerovei“ (susikūrė 2019 m. rugsėjo 10 d., iširo 2020 m. sausio 13 d.) susitikimus viešino 1 Seimo narys iš 7.

PRIEDAS NR. 3. SUSITIKIMŲ VIEŠINIMAS FRAKCIJOSE: PAVIEŠINTŲ SUSITIKIMŲ SKAIČIUS

FRAKCIJA ⁴	SUSITIKIMŲ SKAIČIUS		SUSITIKIMŲ DALIS	
	2019 RUDUO	2019 PAV.	2019 RUDUO	2019 PAVASARIS
Liberalų sąjūdžio	126	67	18,4%	12,6%
Lietuvos lenkų rinkimų akcijos-Krikščioniškų šeimų sąjungos	45	0	6,6%	0
Lietuvos socialdemokratų darbo	13	9	1,9%	1,7%
Lietuvos socialdemokratų partijos	12	10	1,8%	1,9%
Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos	354	325	51,8%	61,3%
Mišri Seimo narių grupė	54	67	7,9%	12,6%
Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų	54	29	7,9%	5,5%

PRIEDAS NR. 4. ATSKAITINGUMO LYDERIAI

SEIMO NARYS	SUSITIKIMŲ SKAIČIUS		KADENCIJŲ SKAIČIUS	FRAKCIJA ⁵
	2019 RUDUO	2019 PAVASARIS		
Virginija Vingrienė	59	47	1	LVŽSF
Viktorija Čmilytė-Nielsen	50	30	2	LSF
Simonas Gentvilas	41	17	1	LSF
Aušrinė Armonaitė	37	29	1	MG
Kęstutis Mažeika	36	28	1	LVŽSF
Robertas Šarknickas	25	5	1	LVŽSF
Kęstutis Smirnovas	25	1	1	LVŽSF
Jaroslav Narkevič	23	0	3	LLRA-KŠSF
Viktoras Pranckietis	21	22	1	Seimo pirmininkas
Guoda Burokienė	19	26	1	LVŽSF

⁴ Frakcija „Lietuvos Gerovėi“ (susikūrė 2019 m. rugsėjo 10 d., iširo 2020 m. sausio 13 d.) paskelbė 4 susitikimus.

⁵ Trumpiniai:

Liberalų sąjūdžio frakcija – LSF,

Lietuvos lenkų rinkimų akcijos-Krikščioniškų šeimų sąjungos frakcija – LLRA-KŠSF,

Lietuvos socialdemokratų darbo frakcija – LSDDF,

Lietuvos socialdemokratų partijos frakcija – LSDPF,

Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcija – LVŽSF,

Mišri Seimo narių grupė – MG,

Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcija – TS-LKDF.

Lauras Stacevičius	18	1	1	LVŽSF
Arūnas Gumuliauskas	17	19	1	LVŽSF
Andrius Kupčinskas	15	11	1	TS-LKDF
Audrys Šimas	14	1	1	LVŽSF
Darius Kaminskas	13	5	1	LVŽSF
Kęstutis Bartkevičius	12	2	2	MG
Gediminas Vasiliauskas	11	16	1	LVŽSF
Aurelijus Veryga	11	7	1	LVŽSF
Valius Ažuolas	10	9	1	LVŽSF
Dainius Gaižauskas	10	10	1	LVŽSF
Asta Kubilienė	10	7	1	LVŽSF
Linas Antanas Linkevičius	10	8	2	LSDDF
Eugenijus Gentvilas	9	4	3	LSF
Vytautas Juozapaitis	8	0	2	TS-LKDF
Gintautas Kindurys	8	3	1	LVŽSF
Aušra Papirtienė	8	9	1	LVŽSF
Saulius Skvernelis	8	20	1	LVŽSF
Rita Tamašunienė	8	0	2	LLRA-KŠSF
Jonas Liesys	7	6	2	LSF
Edmundas Pupinis	7	3	3	TS-LKDF
Jonas Jarutis	6	5	1	LVŽSF
Ričardas Juška	6	1	1	LSF
Ramūnas Karbauskis	6	0	3	LVŽSF
Virgilijus Poderys	6	4	1	MG
Julius Sabatauskas	6	1	5	LSDPF
Valerijus Simulik	6	0	5	LVŽSF
Irena Haase	5	0	1	TS-LKDF
Algimantas Kirkutis	5	6	1	LVŽSF
Vanda Kravčionok	5	0	2	LLRA-KŠSF
Monika Navickienė	5	1	1	TS-LKDF

Gintarė Skaistė	5	5	1	TS-LKDF
Virgilijus Alekna	4	1	1	LSF
Rima Baškienė	4	16	4	LVŽSF
Valentinas Bukauskas	4	0	4	MG
Michal Mackevič	4	0	3	LLRA-KŠSF
Rasa Petrauskienė	4	-	1	TS-LKDF
Vytautas Rastenis	4	2	1	LVŽSF
Algirdas Sysas	4	0	6	LSDPF
Stasys Tumėnas	4	8	1	LVŽSF
Juozas Baublys	3	2	1	LSF
Irina Rozova	3	0	3	LLRA-KŠSF
Gintaras Vaičekauskas	3	0	1	LSF
Jonas Varkalys	3	2	1	LSF
Arvydas Anušauskas	2	4	3	TS-LKDF
Vytautas Bakas	2	23	1	MG
Gediminas Kirkilas	2	0	7	LSDDF
Rūta Miliūtė	2	1	1	LVŽSF
Raminta Popovienė	2	0	2	LSDPF
Naglis Puteikis	2	0	4	LVŽSF
Viktoras Rinkevičius	2	5	3	LVŽSF
Vida Ačienė	1	1	1	LVŽSF
Agnė Bilotaitė	1	0	3	TS-LKDF
Aurimas Gaidžiūnas	1	0	1	LVŽSF
Audronė Jankuvienė	1	-	1	LVŽSF
Laimutė Matkevičienė	1	1	1	LVŽSF
Antanas Matulas	1	3	5	TS-LKDF
Andrius Mazuronis	1	2	3	MG
Česlav Olševski	1	0	1	LLRA-KŠSF
Kazys Starkevičius	1	0	4	TS-LKDF
Zenonas Streikus	1	4	1	LVŽSF

Irena Šiaulienė	1	1	7	LSDDF
Leonard Talmont	1	0	3	LLRA-KŠSF
Povilas Urbšys	1	1	2	MG
Remigijus Žemaitaitis	1	0	3	MG